

BESLUT

2017-05-15

Dnr: 16/03185

SAKEN

Stora maskiner (Bolibompa), SVT Barnkanalen, 2016-11-16, inslag om en grävmaskin; fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte innebar ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

INSLAGET

Inslaget handlade om en grävmaskin och började med att ett barn satt på golvet och lekte med en grävmaskin i plast. Sedan visades bilder från ett grustag där en riktig grävmaskin grävde och lastade upp sand och sten på en dumper. På grävmaskinen och dumpern stod namnet på tillverkaren av fordonen. Inslaget kommenterades av en barnröst som reagerade på och berättade om det som syntes i bild.

Grävmaskinen och dumpern var i bild knappt fyra minuter under vilka tillverkarens varumärke exponerades åtskilliga gånger, både i översikts- och närbilder. Inslagets totala längd var fem minuter.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att ett företagsnamn syntes stort på grävmaskinen under flera sekvenser i inslaget. Anmälaren anser att det inte var nödvändigt för inslagets syfte att visa företagsnamnet så pass mycket som gjordes och att inslaget därför bör kunna fällas för otillbörligt kommersiellt gynnande. Anmälaren framhåller även att många vuxna tittar på *Bolibompa* med sina barn.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslaget inte innebar ett otillbörligt

kommersiellt gynnande av det aktuella företaget och anför i huvudsak följande.

Stora maskiner är ett återkommande inslag i *Bolibompa*. Inslaget är utformat med tanke på väldigt unga barn och har därför ett långsamt tempo. Bilderna är dokumentära för att skapa igenkänning. Upplägget har både ett pedagogiskt och underhållande syfte.

Det anmälda inslagets fokus låg på grävskopan och andra detaljer på grävmaskinen. Närbilder varvades med större utsnitt och det var framförallt i dessa som logotypen för fordonstillverkaren syntes. Märkena var då relativt små och utan särskilt fokus. Det går inte att visa hela grävmaskinen utan att märket syns och helbilderna är viktiga för programmets pedagogiska syfte. Motsvarande exponering hade skett oavsett tillverkare.

Det förekom inget hyllande av den aktuella tillverkaren eller de specifika fordonen och inte heller några köpupppmaningar. SVT anser att det vidare kan diskuteras huruvida varumärket överhuvudtaget är relevant för den mycket unga målgruppen. Redaktionen har varit noga med att undvika varumärken på de leksaker som barnet lekte med i inledande och avslutande sekvenser. SVT framhåller också att inslaget var ett avsnitt i en längre serie, där varje avsnitt handlar om en specifik maskin. De olika maskinerna har olika tillverkare.

Sammanfattningsvis anser SVT att det eventuella gynnande som uppstod i *Stora maskiner* var väl motiverat av både ett informations- och underhållningsintresse.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (5 kap. 5 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att logotypen för det aktuella företaget syntes tydligt i bild på en grävmaskin och en dumper vid flera tillfällen under inslaget. Nämnden anser att det därigenom uppkom ett gynnande av företaget. Enligt nämndens mening bör programföretagen iakttäta stor försiktighet när det gäller kommersiella budskap i program som riktar sig till barn. Nämnden beaktar emellertid att inslaget handlade om de båda fordonen och att det inte förekom någon fokusering på tillverkaren eller några köpupppmaningar. Nämnden anser att gynnandet vägdes upp av ett tillräckligt informations- och underhållningsintresse och att inslaget därför inte strider mot bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt

gynnande.

Detta beslut har fattats av Kristina Ståhl, Jan Holmberg, Ulrika Hansson, Clas Barkman och Berivan Yildiz efter föredragning av Rasmus Johansson.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Rasmus Johansson

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.